

SELKÄMEREN KEHITTÄMISOHJELMA

Toimenpidetaulukko

Päivitetty 17.3.2009

Merialuekohtaiset hankkeet on esitetty järjestyksessä pohjoisesta etelään.

I VESIEN TILA							
I A. Teemakohtaiset hankkeet							
Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
Merialueen tila	Merialueen tilan parantaminen ja kuormituksen vähentäminen	Vesiensuojelu- ja kunnostustoimenpiteiden toteuttaminen valuma-alueilla					TPO:n (Vesienhoidon toimenpideohjelman) mukainen toimenpide, Vesistöalueiden kehittämissuunnitelmissa esitetty toimenpiteitä. Paikallisten toimijoiden edistettävissä
	Merialueen tilan seuranta ja parantaminen	Selkämeren virtausmallien tarkentaminen, Saaristomereltä ja Perämereltä tulevan ravinnekuormituksen selvittäminen ja mallintaminen	LOS, LSU, SYKE, tutkimuslaitokset, ym.	50 000 - €		2009-	Hankearvioinnissa. SE-ryhmän edistettävissä.
		Intensiiviaseman palauttaminen Pyhämään ja Porin edustalle					Valmisteltava ja toteutettava ympäristöhallinnossa
		Selkämeren rantavesien rehevöitymis- ja hoitohankkeessa tuotettujen ilmakuvien oikominen, hyödyntäminen ja jalostaminen	LOS	10 000 €	LOS	2008-	
	Satelliittikuvien hyödyntäminen merialueen seurannassa					TTY:llä hankehakemus, jossa MKK mukana	
Viemäriverkoston toiminta-alueet rannikolla	Yhdyskuntien jätevesikuormituksen vähentäminen	Jätevesien yhteispuhdistus ja käsittelyn keskittäminen tehokkaampiin yksiköihin	kunnat, teollisuus, LOS				Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, TPO. Etenee kunnissa suunnitelmien mukaisesti
		Huonokuntoisten viemäriverkostojen kunnostaminen	kunnat				TPO. Etenee kuntien omien suunnitelmien mukaisesti
Hulevedet	Hulevesikuormituksen vähentäminen	Hulevesien erillisviemäroinnin ja käsittelyjärjestelmien tarvearviointi, suunnittelu ja rakentaminen					

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
Rannikon ja saariston haja- ja loma-asutus	Haja- ja loma-asutuksen jätevesikuormituksen vähentäminen	Viemäriverkoston laajentaminen nykyisten toiminta-alueiden ulkopuolelle, jätevesi- ja vesihuolto-osuuskuntien perustaminen	Kunnat, laitevalmistajat, kiinteistönomistajat, perustettavat osuuskunnat		Kunnat, LOS, kiinteistönomistajat	2008-2015	Viemärointi etenee vesihuollon kehittämissuunnitelmien mukaisesti. HAJATKO-hanke: osuuskuntien perustaminen painopisteenä. Paikalliset yhdistykset yms voivat myös aktivoida esim. osana hankkeita, TPO
		Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn tehon parantaminen muun vesihuollon mukaiseksi: kiinteistökohtaisten pienpuhdistamojen rakentaminen	Kiinteistönomistajat	2 000-8 000 €/kiinteistö	Kiinteistönomistajat	2008-2013	HAJATKO-hanke käynnissä + paikalliset toimijat voivat edistää, TPO
		Kuivakäymälöiden ja harmaiden vesien käsittelyn markkinoiminen rannikolla (kalliorannat, mökkisaaret ym.)	Kunnat, kyläyhdistykset, LOS		LOS, kunnat, TE-keskus	2008-	HAJATKO-hanke: kuivakäymälöiden markkinointi painopisteenä. Paikalliset yhdistykset yms voivat myös aktivoida esim. osana hankkeita, TPO
		Tietoisuuden lisääminen haja-asutuksen jätevesien käsittelyvaatimuksista: neuvonta-, tiedotus- ja kehittämishankkeen toteuttaminen	Kunnat		Kunnat, TE-keskus, LOS, kiinteistönomistajat, alan yritykset	2008-2010	HAJATKO-hanke käynnissä, TPO
I VESIEN TILA							
I B. Merialuekohtaiset hankkeet							
Vakavan ja suurehkon rehevöitymisriskin alueet Selkämerellä	Merialueen tilan parantaminen	Riskialueille (Peipunlahti, Pihlavanlahti, Ahlaisten saaristo, Pieskerinlahti, Verkkoranta, Kuivalahdensalmi, Eurajoensalmi, Olkiluodonvesi, Unajanlahti, Mannerveden perukka) kohdistuvan kuormituksen vähentäminen eri toimenpitein, veden virtauksen parantaminen ja rehevöityneiden alueiden kunnostaminen	Paikalliset toimijat (asukkaat, yhdistykset), kunnat, LOS		Paikalliset toimijat (asukkaat, yhdistykset), kunnat, LOS		paikalliset toimijat voivat edistää, TPO
Haminaholma (Merikarvia, Pori)	Merialueen tilan parantaminen	Vesiensuojelutoimenpiteiden ja kalataloudellisen kunnostuksen toteuttaminen Uksjoen vesistöalueella	TE-keskus, kunnat, paikalliset asukkaat ja yhdistykset	70 000 €	TE-keskus, kunnat, asukkaat ja yhdistykset	2008-	Keskustelutilaisuus järjestetty syksyllä 2008 - suunnitteluvaiheessa. Etenee toteuttajien toimesta.
II MAANKOHOAMINEN							
II A. Teemakohtaiset hankkeet							

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
Luonnon monimuotoisuus	Luonnon monimuotoisuuden ja suojeluarvojen säilyttäminen	Selvityksen laatiminen maankohoamisen vaikutuksista luontoarvojen säilymiseen ja muuttumiseen	LOS, kunnat, luontojärjestöt, GTK, Geodeettinen laitos	50 000 €	LOS, kunnat		
Rannikkoalueet	Maankohoamisen ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen	Maankohoamisen ja ilmastonmuutoksen yhteisvaikutusten selvittäminen					
		Alueellisten selvitysten laatiminen maankohoamisen vaikutuksista rantakiinteistöjen arvonmuodostumiseen	Kunnat, Satakuntaliitto		Kunnat, Satakuntaliitto	2010-	
Veneily	Maankohoamisesta johtuvien haittojen lieventäminen	Veneväylien uudelleen sijoittaminen sopivimmille alueille, väylien merkitseminen ja kunnossapito	Rannikkokunnat, Merenkululaitos, veneilijät			2008-	
II MAANKOHOAMINEN							
II B. Merialuekohtaiset hankkeet							
Jokisuistot (Kasalanjoki, Merikarvianjoki, Ahlaisten joet, pienjoet)	Mataloitumisongelmien lieventäminen	Ruoppausten suunnittelu ja toteuttaminen tulvien ehkäisemiseksi, veden virtausten ja vesistön käyttömahdollisuuksien ylläpitämiseksi (luonnonsuojelunäkökohdat huomioitava)	Kunnat, paikalliset yhdistykset ja asukkaat, LOS				paikalliset toimijat voivat edistää
Lankoslahden lahdet (Merikarvia)	Mataloitumisongelmien lieventäminen	Ruoppausten suunnittelu ja toteuttaminen alueen liikkumis- ja käyttömahdollisuuksien ylläpitämiseksi	Rannanomistajat				paikalliset toimijat voivat edistää
Krookanlahti (Merikarvia)	Veden virtausten parantaminen	Palosaaren siltarumpujen parantaminen, lahden perukan ruoppaaminen	Rannanomistajat, kunta	50 000 €	LOS 50%, kunta, rannanomistajat		paikalliset toimijat voivat edistää
Porin pohjoisen saariston, Pohjoisen Satamatien pohjoispuolisen saariston madaltuneet salmet ja lahdet	Veden virtausten parantaminen, mataloitumisongelmien lieventäminen	Tilanteen inventointi, ruoppausten suunnittelu ja toteuttaminen alueen liikkumis- ja käyttömahdollisuuksien ylläpitämiseksi	Kalastuskunnat, rannanomistajat, Porin kaupunki				paikalliset toimijat voivat edistää. Hankearvioinnissa.
III MERIALUEEN KÄYTTÖ							
III 1. Metsästys, kalastus ja muu virkistyskäyttö							
III 1. A. Teemakohtaiset hankkeet							
Kalatalous	Ammattikalastuksen turvaaminen	Hylkeenkestävien pyydysten kehittäminen ja käyttöön ottaminen	Ammattikalastajat, TE-keskus		TE-keskus	2007-	etenee toteuttajien toimesta
		Silakan ja merikutuisen siian kutualueiden kartoittaminen	TE-keskus, Porin lintutieteellinen yhdistys, Selkämeren ammattikalastajat, RKTL	50 000 - €	TE-keskus, talkootyöt	2008-	
		Paikallisen kalajalostuksen kehittäminen (Merikarvia, Reposaaari, Rauma)	Kunnat, Selkämeren ammattikalastajat, TE-keskus	1 000 000 €	TE-keskus, kunnat ym.	2008-	etenee toteuttajien toimesta

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
	Kalataloudellisten arvojen säilyttäminen ja parantaminen	Vaelluskalojen nousuedellytysten turvaaminen	TE-keskus, vesialueen omistajat				TPO
		Kalakantojen hoitaminen ja keskeisten lisääntymisalueiden säilyttäminen, alueellisen siika- ja meritaimenohjelman laatiminen ja toteuttaminen istutusten koordinoimiseksi	TE-keskus, RTKL				TPO
		Taimenkantojen heikkenemiseen vaikuttavien tekijöiden selvittäminen ja poistaminen					
		Selvitykset kalalajiston muutoksista ja niiden syistä					
	Kalankasvatuksen haittojen vähentäminen	Esityksen laatiminen kalankasvatukseen sopivista ja siihen soveltumattomista alueista	Kalastusalueet		Kalastusalueet		paikalliset toimijat voivat edistää
Kalatalous ja virkistyskäyttö	Ammattikalastuksen ja virkistyskäytön turvaaminen	Haittaeläinten aiheuttamien haittojen vähentäminen (esim. harmaahylkeen ja merimetson kantojen säätelyn tarpeen selvittäminen)	TE-keskus, kalastajat, metsästysseurat, ympäristöviranomaiset				paikalliset toimijat voivat edistää
Virkistyskäyttö	Luonnon tarkkailun ja luontoharrastuksen edistäminen	Vapaa-ajan kalastuksen kiinnostavuuden lisääminen nuorten keskuudessa (markkinointi- ja ympäristötietoisuushanke)	Kalastusalueet ja -seurat	10 000 €	TE-keskus		paikalliset toimijat voivat edistää
		Muutontarkkailupaikkojen rakentaminen					paikalliset toimijat voivat edistää
		Perinteisten luonnonkäyttömuotojen turvaaminen (laidunnus, kalastus, metsästy, marjastus, sienestys jne)	Maanomistajat, ammatti- ja kotitarvekalastajat, metsästysseurat		TE-keskus, LOS, LIFE-rahasto		paikalliset toimijat voivat edistää
III MERIALUEEN KÄYTTÖ							
III 2. Veneily ja vesiliikenne							
III 2. A. Teemakohtaiset hankkeet							
Matkailu	Venematkailun kehittäminen	Kestävän kehityksen mukaisen venematkailun kehittämissuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Satakuntaliitto, matkailuyrittäjät, satamapalveluiden tarjoajat		Satakuntaliitto	2008-	Veneilyyn ja matkailuun liittyvissä asioissa kunnat keskeisessä roolissa
Palvelut	Kuormituksen vähentäminen ja veneilypalveluiden kehittäminen	Kattavan imutyhjennysverkoston (jätevedet ja pilssivedet) rakentaminen (20 kpl)	Kunnat, LOS, Pidä Saaristo Siistinä ry	180 000 €		2008-	TPO

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
	Veneilypalveluiden kehittäminen	Viranomaisten suorittamien vene liikennelaskentojen toteuttaminen ja palveluiden kehittäminen selvityksen tulosten perusteella	Kunnat		Kunnat	2008-	
		Alueellisten suunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen jätehuollon, palveluiden helppokäyttöisyyden, polttoainejakelun ja saatavuuden kehittämiseksi	Kunnat, LOS, veneilyseurat			2009-	
		Käynti- ja kotisatamien palveluiden kehittämissuunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen	Kunnat				
		Vammaispalveluiden ja ensiapuun liittyvien rakenteiden kehittämissuunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen palvelusatamissa	Kunnat, satamayrittäjät, pelastusviranomaiset ja vammaisyhdistykset				
Väylät ja reitit	Vesiliikenteen ja veneilyreittien kehittäminen	Veneväylien ja -reittien saavutettavuusselvitysten laatiminen (venekoot, syväys, venelaskupaikat jne.)	Kunnat		Kunnat	2008-	
		Väylien käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen	Kunnat, Merenkululaitos		Kunnat, Merenkululaitos	2008-	
	Melontareitistöjen kehittäminen	Uusien melontareitistöjen suunnittelu ja vanhojen kehittäminen (kartat)	kunnat, melontaseurat		TE-keskus, kunnat, yhdistykset		
Ympäristötietoisuus	Veneilijöiden ympäristötietoisuuden parantaminen, kuormituksen vähentäminen	Tiedottaminen, neuvonta ja valistus veneilijöiden ympäristön- ja luonnonsuojelullisen vastuun parantamiseksi	Veneilyseurat, kunnat, ympäristöviranomaiset, venematkailuyrittäjät, SATAVESI-ohjelma				
III MERIALUEEN KÄYTTÖ							
III 2. Veneily ja vesiliikenne							
III 2. B. Merialuekohtaiset hankkeet							
Porin pohjoinen saaristo	Veneväylien parantaminen	Väylien merkinnän parantaminen: ohuiden viittojen vaihtaminen paremmin näkyviin	Porin kaupunki				Veneilyyn ja matkailuun liittyvissä asioissa kunnat keskeisessä roolissa
Puhelinsuntti, Rimpikari, Norra Svärdö, Svälssö (Pori)	Veneväylien parantaminen	Puhelinsuntista itään menevän väylän syventäminen tai siirtäminen Rimpikarin kaakkoispuolelle. Kuunttosuntin ja Norra Svärdsön ja Svälssöön välisen väylän oikaiseminen poistamalla kiviä	Porin kaupunki				

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
Omenapuumaan ja Reksaaren veneriitti (Rauma)	Veneväyliä parantaminen	Väylän ruoppaaminen ja oikaisu ja suunnitelman laatiminen	Rauman kaupunki				
Karjasluodon ja Otanmaan välinen salmi (Rauma)	Venesataman saavutettavuuden parantaminen	Salmen ruoppaaminen ja suunnitelman laatiminen	Kiinteistöjen omistajat				paikalliset toimijat voivat edistää
Unajanlahden veneväylä (Rauma)	Veneväyliä parantaminen	Runkoväylän ruoppaaminen Unajanlahdelle ja venelaituriin	Unajan kyläyhdistys				paikalliset toimijat voivat edistää
III MERIALUEEN KÄYTTÖ							
III 3. Merimatkailu							
III 3. A. Teemakohtaiset hankkeet							
Matkailuelinkeino	Kestävän kehityksen toteuttaminen merimatkailussa	Kestävän luontomatkailuohjelman laatiminen Selkämerelle	Kunnat, ympäristöviranomaiset, yrittäjät, vapaaehtoisjärjestöt				Veneilyyn ja matkailuun liittyvissä asioissa kunnat keskeisessä roolissa
	Venematkailuelinkeinon kehittäminen	Palveluiden lisääminen ja kehittäminen: yleisön venekuljetukset yleiseen virkistyskäyttöön osoitetuille saarille ja järjestetyt valmispakettimatkat saaristoluontoon	Kuntien kehittämissyhtiöt ja matkailupalvelut sekä yrittäjät				
		Tarkempien merikarttojen laatiminen ja päivittäminen venematkailun ja yleisen virkistyskäytön tarpeisiin	Merenkulunlaitos				
	Ammattikalastuksen turvaaminen	Matkailualan kehittäminen ammattikalastajien sivuelinkeinoksi	Kuntien matkailu- ja alueelliset kehittämissyhtiöt, ammattikalastajayhdistykset				
III MERIALUEEN KÄYTTÖ							
III 3. Merimatkailu							
III 3. B. Merialuekohtaiset hankkeet							
Ouran saaristo (Merikarvia)	Luontomatkailun kehittäminen	Palveluvarustuksen ja reittien kehittäminen	Kunta, valtio, yrittäjät				Veneilyyn ja matkailuun liittyvissä asioissa kunnat keskeisessä roolissa
Krookka (Merikarvia)	Matkailuun liittyvien toimintojen kehittäminen	Palveluiden ym. monipuolistaminen (kaavoitus, suunnittelu, rakentaminen) ja toimijoiden verkostoituminen	Kunta, kiinteistöjen omistajat				
IV MERIALUEELLE RAKENTAMINEN							
IV A. Teemakohtaiset hankkeet							
Energiantuotanto	Ympäristö- ja maisemahaittojen vähentäminen	Tuulivoimapuistojen rakentaminen ja niihin liittyvien teknologioiden kehittäminen ympäristövaikutusten vähentämiseksi	Voimayhtiöt, tutkimuslaitokset esim. VTT		Tekes, energiateollisuus		etenee toteuttajien toimesta
Luonnonvarat	Luonnonvarojen hyödyntämisen ympäristövaikutusten vähentäminen	Selvitysten laatiminen merenalaisten luonnonvarojen hyödyntämisestä ja hyödyntämisen ympäristövaikutuksista, luonnonvarojen hyödyntämisen ohjaaminen ympäristövaikutusten vähentämiseksi					Hankkeiden YVA-selvitykset, ohjaus viranomaisten toimesta

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
Satama- ja telakkatoimintojen alueet, jätevesien purkualueet	Vesirakentamishankkeiden ympäristövaikutusten selvittäminen ja vähentäminen	Sedimentin haitta-aineiden levinneisyyden selvittäminen, kunnostusruoppausten toteuttaminen alueilla, joilla korkeat haitta-ainepitoisuudet	Vesistö rakentamisen toteuttajat, LOS, kunnat				Hankearvioinnissa, TPO
Vesistö rakentaminen	Vesistö rakentamisen ympäristövaikutusten vähentäminen	Pilaantuneiden sedimenttien käsittelyn kehittäminen: selvitykset yleisen pilaantuneiden sedimenttien läjitysalueen perustamisesta Pienruoppauksen ohjeistuksen selkiennyttäminen ja lupakäytäntöjen yhtenäistäminen	LOS, tutkimuslaitokset, kunnat LOS, kunnat				viranomaistoimintaa
V TURVALLISUUDEN PARANTAMINEN JA YMPÄRISTÖRISKIEN HALLINTA							
V 1. Meriliikenne							
V 1. A. Teemakohtaiset hankkeet							
Matkailu ja veneily	Veneilyturvallisuuden parantaminen	Ajanmukaiset karttojen tuottaminen (rannikkokuntien omat merikarttasarjat), väylien kunnossapito ja reittimerkintöjen parantaminen	Kunnat, Merenkululaitos				
	Merimatkailuturvallisuuden parantaminen	Matkailuyrittäjien kouluttaminen meriturvallisuus- ja ympäristöasioissa	Pelastusviranomaiset, matkailuyrittäjät, koulutuslaitokset, merenkululaitos				
Meriliikenne	Meriturvallisuuden ja riskien hallinnan parantaminen	Tietoteknisten valmiuksien ja luotsipalvelujen kehittäminen, väylien turvallisuuden parantaminen	Luotsilaitos, Merenkululaitos				
		Alusten valvontaan liittyvien seurantamenetelmien kehittäminen ja ajanmukaisten rahtitietoaineistojen laatiminen					
		Kemikaalikuljetusten tilastoiminen ja rekisteröiminen, kokonaiskartoituksen laatiminen kuljetuksista ja Itämeren laajuisen riskienarvioinnin laatiminen kemikaalien riskienhallinnasta	EU:n ja Itämeren rantavaltiot				
	Onnettomuustilanteisiin varautuminen ja toimintatapojen kehittäminen	Eri kemikaalien ympäristövaikutus selvitysten laatiminen	EU:n vastaavat virastot, tutkimuslaitokset				
		Ajanmukaisten alusöljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan yhteissuunnitelmien laatiminen	SYKE, LOS, alueelliset pelastusviranomaiset				
	Vapaaehtoisten kouluttaminen ympäristövahinkokunnostuksiin	WWF ym. vapaaehtoisjärjestöt, alueelliset pelastusviranomaiset				etenee toteuttajien toimesta	
	Vieraslajien kulkeutumisen estäminen	Painolastivesien käsittelyn parantaminen, tulokaslajien torjunta, kansainvälinen yhteistyö	Ympäristöviranomaiset, varustamot, tutkimuslaitokset				

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
V TURVALLISUUDEN PARANTAMINEN JA YMPÄRISTÖRISKIEN HALLINTA							
V 2. Meritulvat							
V 2. A. Teemakohtaiset hankkeet							
Alavat rannikkoalueet	Luonnonkatastrofeihin varautuminen	Suunnitelmien laatiminen rantavyöhykkeen rakentamisen ohjaamiseksi alimpien suositeltavien rakentamiskorkeuksien mukaisesti	LOS, kunnat				Raportti alimmista suositeltavista rakentamiskorkeuksista laadittu. Etenee toteuttajien toimesta.
		Varautumissuunnitelmien laatiminen nykyisten rakenteiden ja toimintojen tarpeelliseksi suojaamiseksi	LOS, kunnat, kiinteistönomistajat, teollisuus				
		Meriveden korkeuden ja sääilmiöiden ennustettavuuden parantaminen tutkimuksella ja seurantalaitteistoa kehittämällä	Ilmatieteenlaitos, merenkulkulaitos, alueelliset ja paikalliset ympäristöviranomaiset sekä alueellinen pelastuslaitos				
V TURVALLISUUDEN PARANTAMINEN JA YMPÄRISTÖRISKIEN HALLINTA							
V 3. Teollisuus							
V 3. A. Teemakohtaiset hankkeet							
Teollisuus	Ympäristöriskien hallinnan parantaminen	Ympäristöriskikartoitusten laatiminen paikalliset olosuhteet huomioiden, kartoitusten yksinkertaistaminen ja kehittäminen toimintaa tukevaksi	Teollisuus, viranomaiset				TPO
		Usean eri riskialueen (ympäristö-, kemikaali-, työterveysturvallisuus, palosuojelu jne.) huomioivan yksinkertaisen kehittämismallin laatiminen	Teollisuus, viranomaiset				
Teollisuuslaitokset, ydinvoimala	Lauhevesien ympäristövaikutusten vähentäminen	Elinympäristöjen ja eliöstön muutosten selvittäminen ja torjuminen	teollisuuslaitokset, TVO, LOS, tutkimuslaitokset				
V TURVALLISUUDEN PARANTAMINEN JA YMPÄRISTÖRISKIEN HALLINTA							
V 3. Teollisuus							
V 3. B. Merialuekohtaiset hankkeet							
Porin edustan merialue	Ympäristöriskien selvittäminen ja vähentäminen	Mäntyluodon/Tahkoluodon/Reposaaren satamaltaiden TBT-selvityksen laatiminen ja saastuneiden alueiden kunnostaminen	Porin kaupunki, LOS		Porin kaupunki, LOS	2009-	
VI LUONTO- JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ							
VI A. Teemakohtaiset hankkeet							
Eliöstö	Dioksiinuormituksen vähentäminen	Vältettävissä olevan dioksiinuormituksen Selkämerelle kulkeutumisen estäminen					

Kohde	Tavoite	Toimenpide	Toteuttajat	Kustannusarvio	Rahoituslähde	Aikataulu	Tilanne
Luonnon monimuotoisuus	Luonnon monimuotoisuuden selvittäminen, säilyttäminen ja luonnon virkistyskäytön edistäminen	Selkämeren kansallispuiston toteuttaminen, Natura-alueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatiminen	Kunnat, LOS, Metsähallitus, maa- ja vesialueen omistajat				etenee toteuttajien toimesta
		Vierasperäisten pienpetojen pyytäminen (pyyntilaitteiden hankinta)	Metsästysseurat, maanomistajat, kunnat, riistanhoitopiiri, Metsähallitus	10 000 -15 000 €			paikalliset toimijat voivat edistää
		Kampamaneettitutkimusten toteuttaminen	LOS, Merentutkimuslaitos, SYKE, varustamot		Varustamot, säätiöt, ym	2008-	
Luonto- ja kulttuuriympäristö	Luonnon monimuotoisuuden, maiseman ja kulttuurin tutkiminen, Selkämeritietoisuuden lisääminen	Laaja-alaisen ja poikkitieteellisen Selkämeri-ohjelman aloittaminen: 1. Yhteistyön lisääminen naapurimerialueiden toimijoiden kanssa (Ruotsi, Saaristomeri, Perämeri) 2. Ilmastonmuutoksen vaikutusten selvittäminen 3. Saariston eliölajiston kartoittaminen 4. Kotoperäisten lajien suojeleminen (suojelutoimenpiteet ja selvitykset) 5. Vieraslajien leviämisen estäminen ja vieraslajien ekosysteemivaikutusten selvittäminen 6. Satakunnan rannikolta ja vedenalaisesta luonnosta kerätyn luontotiedon kokoaminen yhteen (esim. paikkatietoaineistoksi Lounaispaikkaan) 7. Perinteisten rannikkokalastustilojen historian, työmenetelmien ja perinnemaisemien tallentaminen (teollisen vallankumouksen jälkeisen historian dokumentointi)	SYKE, LOS, tutkimuslaitokset, yliopistot, Selkämeren teemavuosi				Muuttuva Selkämeri -hanke käynnistymässä (ilmastonmuutos, yhteistyö) - mukana myös hankearvioinnissa. Selkämeren teemavuosi ja SATAVESI edistävät mm. yhteistyötä. Velmu alkamassa ympäristöhallinnon ym. toimesta. Toimenpidekokonaisuus SE-ryhmän edistettävissä.
Tutkimus	Tutkimusmenetelmien kehittäminen	Koekalastuksen kehittäminen Selkämerellä: kaukokartoitusmenetelmien käyttöönotto	Tutkimuslaitokset, TE-keskus, RKTL, konsultit				
	Tutkimustoiminnan lisääminen	Maankohoaamisilmioon ja sen vaikutuksiin liittyvien tutkimusten toteuttaminen (esim. fladojen ja kluuvien kehittyminen ja suojelevarvojen muuttuminen)	Geodeettinen laitos, ympäristöviranomaiset				
VI LUONTO- JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ							
VI B. Merialuekohtaiset hankkeet							
Ouran saaristo (Merikarvia)	Luonnon monimuotoisuuden selvittäminen ja säilyttäminen	Meriharjuksen hoito- ja suojeleuhankkeen toteuttaminen	TE-keskus, RKTL, vesialueen omistajat		TE-keskus		